

Говор замјеника предсједавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Шефика Џаферовића на 21. Евроазијском економском самиту у оквиру централне теме „Дилема нашег вијека – технологија/политика – енергија, економија“

Истанбул, 11. април 2018.

"Поштовани предсједниче Фондације Marmara Group Др. Akkan Suver, чланови предсједништва ове сесије, ваше екселенције, уважене даме и господо.

Прије свега желим да се захвалим Фондацији Marmara Group на позиву да учествујем на 21. Еуро-Азијском економском самиту у Истанбулу, као и прилици да говорим на тему „Дилема нашег вијека“ „Технологија/политика-енергија, економија“.

Такођер, користим прилику да се захвалим Фондацији Marmara Group на досадашњим активностима које су усмјерене на унапређење односа између Европе и Азије, као и на јачање регионалне сарадње. Посебно се захваљујем на улози везаној за снажнију економску сарадњу измедју Републике Турске и Босне и Херцеговине.

Технолошки развој мора бити у служби човјека и не смије бити на његову штету. Нажалост, свједочимо да то није увијек тако. Технолошким напретком и све већим утицајем човјека на глобалном нивоу на природу и екосистеме, мијења се природно окружење и то често тако што се грубо нарушава природна околина у скоро свим њемим компонентама. Свједоци смо да нагли развој модерних технологија, поред свих позитивних страна има и негативан утицај на начин живота.

Једна од дилема нашег вијека је како осигурати технолошки развој и истовремено искључити све могуће штетне посљедице или пак злоупотребе, посебно када су модерне технологије у питању. Ово захтјева заједничку акцију цијелог човјечанства. До сада су на ту тему донесени бројни међународни и национални правни акти који се не проводе цјеловито. Посебан проблем је везан за злоупотребе модерне технологије гдје многа питања примјене нису

уопће регулисана или су тек у фази уређивања. Примјер овога су информационе технологије и друштвене мреже.

Босна и Херцеговина је до сада усвојила углавном све међународне правне акте и стандарде који се односе на ову тему. Донесени су бројни закони и стратегије. Приступни пут Босне и Херцеговине у Европску унију и НАТО Савез интензивираће њихову реализацију, као и доношење нових.

Европски пут Босне и Херцеговине, након вишегодишње блокаде, је деблокиран. Ми поздрављамо најновију Стратегију Европске уније о прикључењу свих земаља Западног Балкана која даје једнаке шансе свим земљама за чланство у Европској унији и очекујемо у најскорије вријеме кандидатски статус. НАТО пут Босне и Херцеговине је такођер деблокиран и очекујемо напредак и на том плану на наредном Самиту. Босна и Херцеговина жели да има добру сарадњу са својим сусједима на принципима међусобног разумјевања, уважавања и реципроцитета. На истим принципима желимо добру сарадњу и са другим земљама. Овдје користим прилику да се захвалим Републици Турској на пуној и безрезервној подршци Босни и Херцеговини на реализацији њених унутрашње-политичких и вањско-политичких циљева.

Данашња Босна и Херцеговина функционира на основу Дејтонског мировног споразума који је зауставио рат и успоставио мир. Јако је битно, па и за рјешење дилеме о којој говоримо, да се Дејтонски мировни споразум примјењује у потпуности. Основни дејтонски принципи који говоре о континуитету државе Босне и Херцеговине, њеном демократском устроју утемељеном на владавини права, о унутрашњој структури и о неограниченој слободи кретања људи, робе, капитала и услуга, морају се цјеловито поштовати. Сви анехи, а нарочито они који нису реализирани, као што су Анех 7 и Анех 9 који се односе на повратак прогнаних и успоставу транспортних корпорација, морају се такођер цјеловито спроводити. То је оквир у којем ће се давати одговори на сва питања, па и питање односа технологије и политике.

Поштоване даме и господо,

Као што сам на почетку већ рекао, технолошки развој мора бити у функцији човјека и не смије бити на његову штету. Човјек мора бити мјера ствари. То је једини начин да се изгради друштво које задовољава све људске потребе. Због тога човјечанство и у данашњем времену мора бити спреmano дати све одговоре на изазове интензивног технолошког развоја.

Модерне технологије, поред свих користи, са собом носе многе дилеме и страх од злоупотребе. Мислим да су у праву они који тврде да постојећи обрасци човјековог одговора на ове изазове нису dostatни, да се морају мијењати традиционални механизми управљања, јер нису одговарајући брзини технолошких промјена. Свијет треба постати праведнији, окретнији и прилагодљивији, како друштвено, тако и институционално.

Чини ми се да је овом приликом важно подсјетити на Самит о одрживом развоју који се одржао 2015. године. Државе чланице УН усвојиле су Програм одрживог развоја до 2030. године који садржи 17 циљева одрживог развоја, почев од искорјењивања сиромаштва, борбе против неравноправности и неправде и рјешавања питања климатских промјена до 2030. године.

Утврђени Глобални циљеви одрживог развоја повезани су са тематским подручјима УНДП-а везани за одрживи развој, демократско управљање, изградњу мира, климу и отпорност на катастрофе. Ти циљеви су : Свијет без сиромаштва; Свијет без глади; Здравље и благостање; Квалитетно образовање; Родна равноправност; Чиста вода и санитарни услови; Приступачна енергија из чистих извора; Достојанствен рад и економски раст; Индустрија, Иновације, Инфраструктура; Смањење неједнакости; Одрживи градови и заједнице; Одговорна потрошња и производња; Очување климе; Очување воденог свијета; Очување живота на земљи; Мир, правда и снажне институције; Партнерством до циљева.

Предани рад и реализација УН Глобалних циљева одрживог развоја до 2030. године, може бити дио одговора на „Дилему нашег вијека“. Цијели свијет мора радити заједно на реализацији наведених циљева, јер се једино тако могу испунити тежње наших грађана ка миру, просперитету, напретку и очувању наше планете.

У згради Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у октобру мјесецу 2015. године један ученик средње школе, представљајући циљ „Свијет без сиромаштва“ је рекао: “Замислите свијет у којем нема сиромашних људи и у којем свако дијете има кров над главом, чисту воду, довољно хране, приступ школи и није га страх шта доноси сутра. Хајде да заједно радимо на томе да сиромаштва више не буде и да свако може остварити своја основна права“.

Хвала вам на пажњи!"